

ΘΕΑΤΡΟ

ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ

«Ορέστης»

Μετά από το «Διωμένο βούτυρο», τη μοναδική, δυστυχώς, δουλειά της Εταιρείας Θεάτρου Χώρος που έχω παρακολουθήσει, προσωπικά δεν θα άφηνα παράσταση του Σίμου Κακάλα να περάσει από τον δικό μας χώρο χωρίς να τη δω. Ο «Ορέστης» παρουσιάστηκε στο Ριάλτο στα πλαίσια του «μικρού» Φεστιβάλ Αρχαίου Δράματος την περασμένη Κυριακή και θα περίμενα να ήμαστε μεγαλύτερη παρέα συνθεατών.

Όσοι ήμασταν εκεί είδαμε δουλειά έξυπνου σκηνοθέτη. Δεν έχουν μόνο οι δημιουργοί τη δική τους μοναδικότητα. Ο κάθε θεατής, ο κάθε καταναλωτής κάθε καλλιτεχνικής παραγωγής έχει τη δική του ιδιοσυγκρασία, καταλαβαίνει και αποδέχεται καλύτερα συγκεκριμένο τρόπο σκέψης και έκφρασης, προτιμά συγκεκριμένη αισθητική, με άλλα λόγια έχει δικά του κριτήρια, έμφυτα η επίκτητα. Ο Σίμος Κακάλας, λειτουργώντας βάσει λογικής εκτίμησης της κατάστασης και έχοντας την ειρωνεία ως υπόστρωμα συμπεριφοράς, επέλεξε προσωπικά να προλογίσει την παράστασή του, με σκοπό να απομακρύνει τους

θεατές από την «απαιτούμενη» κατά την παρακολούθηση αρχαίας τραγωδίας σοβαρότητα, να καθοδηγήσει τις προσδοκίες του κοινού προς την κατεύθυνση που ήθελε, να προϊδεάσει τον κόσμο για το ύφος του θεάματος που του προτείνεται, και τέλος, να εισαγάγει τη διαδραστικότητα ως μέσο που θα χρησιμοποιηθεί. Γιατί ο Ευριπίδης; Μα επειδή κι αυτός τα ίδια προσόντα διαθέτει, τη λογική και την ειρωνεία, με την πρώτη να φτάνει στα όρια της συνθέμελης αμφισβήτησης και την άλλη στο επίπεδο του πικρού σαρκασμου. Ο ευριπίδειος «Ορέστης» ανεβαίνει σπάνια. Ούτε το ηρωικό μοτίβο ούτε το ενοχικό ακούγονται ξεκάθαρα σε αυτή την εκδοχή του μύθου του μητροκτόνου εκδικητή. Ο Ορέστης, η Ηλέκτρα, ο Πυλάδης, είναι κυνηγημένοι, διωγμένοι, έγκλειστοι, απελπισμένοι, άρρωστοι, μοναχικοί, καθόλου κυρίαρχοι της κατάστασης, οι ελπίδες τους για σωτήρια βοήθεια είναι φρούδες, τα σχέδιά τους βίαια, συγχυσμένα, καταδικασμένα σε αποτυχία. Τα άλλα πρόσωπα του μύθου, ο Μενέλαος, ο Τυνδάρεος, η Ελένη, η Ερμιόνη, είναι πολύ λίγοι και μικροί. Τόσο που οι χαρακτήρες τους εξαντλούνται με τις καταπληκτικές μάσκες της Μάρθας Φωκά, οι οποίες με τρόπο επίσης καταπληκτικό συμπληρώνονται από την πλαστική των σωμάτων των τεσσάρων ηθοποιών, της Δήμητρας Κούζα, της Ελένης Μαυρίδου, του Μιχάλη Βαλάσογλου, του Δημήτρη Λάλου. Ο από μηχανής Απόλλωνας είναι γελοίος και ηθικά ανεπαρκής. Αυτή η ηθική ανεπάρκεια είναι διάχυτη, οι ά-σχημες, α-πρόσωπες κούκλες του σκηνικού είναι σύμβολο εκείνου του «επί πτωμάτων» που σπάνια εμποδίζει τους «αληθινούς τραγικούς ήρωες» να φτάνουν στους στόχους τους. Όμως τα μέσα που χρησιμοποιούν τα πρόσωπα του «Ορέστη» δεν αγιάζονται ούτε για τον Ευριπίδη, ούτε για τον Κακάλα. Το χιούμορ του σκηνοθέτη είναι καυστικό, η διείσδυση στη διαφανή μετάφραση του Γιάννη Τσαρούχη βαθιά, το εμβόλιμο χορευτικό αφιέρωμα στον εικαστικό Τσαρούχη ωραίο, οι παραλληλισμοί με την εποχή μας απελπιστικά εύστοχοι. Και οι δικές μας επιλογές στενεύουν τραγικά.